

Kultur och bildning
Kerstin Pettersson Schaletzky
Tfn: 063-14 67 06
E-post: kerstin.schaletzky@regionjh.se

2023-11-14

RUN/48/2023

PM Regionalt verksamhetsbidrag till studieförbund 2024

Bakgrund

Regler och villkor för verksamhetsbidrag beslutades av Regionfullmäktige 2021-06-22--23, § 74 (RS/413/2021). Enligt dessa ska Region Jämtland Härjedalen fördela verksamhetsbidrag till studieförbund som är godkända av Folkbildningsrådet. Regionala utvecklingsnämnden årligen beslutar vilka organisationer som ska erhålla bidrag samt storleken på bidragen. Regionens syfte med att fördela bidrag till det civila samhället är att bidra till att nå det nationella politiska målet för det civila samhället:

- Villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin ska förbättras.

Regionens bidrag är avsett att stödja organisationers regionala verksamhet för att de självständigt och med kontinuitet ska kunna utveckla och bedriva sin verksamhet samt stimulera lokalföreningar, medlemmar och medborgare att delta i samhällsutvecklingen. Bidraget är i första hand att betrakta som ett generellt stöd för att bidra till organisationernas administration, ledarutveckling, utbildning, opinionsbildning och samverkan, inte som ett aktivitetsstöd.

Ansökan om regionalt verksamhetsbidrag görs en gång per år via regionens webb.

Verksamhetsstödet till Studieförbund ska användas till att nå det nationella målet att folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.

Genom att stimulera länets organisationsliv ökar förutsättningarna för lokal verksamhet där människor kan vara aktiva, delaktiga och skapande. Organisationerna erbjuder i de flesta fall ett livslångt lärande som ger goda förutsättningar för länets invånare att utvecklas. Det breda föreningslivet bidrar till upplevelser och aktiviteter i hela länet, både för länets invånare och för besökare. Föreningslivet bidrar i en del fall till stöd och service, inte minst i glesbygdsområden, där den sociala aspekten för sammanhållning är central.

Studieförbund

Anslagen till studieförbunden för regional folkbildningsverksamhet fördelas genom bidrag till Folkbildning Mittnorrland enligt avtal (RUN/531/2021) samt till RF-SISU Jämtland Härjedalen enligt avtal (RUN/487/2020). Folkbildning Mittnorrland söker gemensamt för studieförbunden ABF, Studieförbundet Bilda, Folkuniversitetet, Studieförbundet, Studieförbundet Vuxenskolan, NBV, Medborgarskolan, Sensus, Ibn Rushd och Kulturens bildningsverksamhet. Regionanslaget fördelas vidare till studieförbunden enligt regionens bidragsregler samt utifrån gemensamt antagna fördelningsnycklar mellan studieförbunden. SISU ingår inte i Folkbildning Mittnorrland utan erhåller sitt anslag direkt från regionen.

Under 2022 har ABF, Sensus, Studieförbundet, Studieförbundet Vuxenskolan och RF-SISU haft verksamhet i samtliga åtta kommuner, Bilda i sju kommuner, NBV i fem kommuner, Folkuniversitetet i fyra kommuner¹, Kulturens bildningsverksamhet i tre kommuner, Medborgarskolan och Ibn Rushd i två kommuner medan TBV inte har haft verksamhet i verksamhet i någon kommun.

I spåren av pandemin har studieförbundens verksamhet under 2022 försiktigt kunnat startas upp. Särskilt början av året påverkades fortfarande av restriktionerna, men under sommaren och hösten kunde man stegvis återgå till mer ”normal” verksamhet. Fokus har legat på att stötta föreningar och grupper som velat och har kommit i gång med sin folkbildningsverksamhet. 2022 var valår och studieförbunden har jobbat aktivt med att stödja grupper att använda sina demokratiska rättigheter. Länets studieförbund har löpande utvecklat egna verktyg för distansbaserad folkbildning och man bedömer sig i framtiden vara bättre rustade att erbjuda folkbildning till människor som av olika anledningar inte kan mötas fysiskt. Det man även ser är ett stort behov av fysiska mötesplatser och sammanhang för socialt utbyte och kravlöst lärande.

Det är inte att förvänta att studieförbundens verksamheter kommer att återvända till de stora volymer studietimmar och antal unika deltagare som 2019. Detta eftersom Folkbildningsrådet infört nya bidragsregler från 2024 som föreskriver verksamhetsåtaganden och kvalitativa värden snarare än kvantitativa. Vidare kan regeringens *Kommittédirektiv om styrning och uppföljning av folkbildningen – vägval inför framtiden* (dir. 2022:75), som ska återrapporteras 14 juni 2024, komma att leda till ytterligare förändringar av studieförbundens villkor.

Den kritik som riktats mot studieförbunden och folkbildningen på nationell nivå, har lett till att studieförbunden intensifierat sitt kvalitetsarbete för att säkra att verksamheterna håller hög kvalitet både verksamhetsmässigt och administrativt. I den internkontroll av studieförbunden i Jämtland Härjedalen och Västernorrland, som genomförts av Folkbildning Mittnorrland, har inga tecken på ansvarslöshet, bedrägerier, fusk eller tveksamheter identifierats.

Fördelningen av verksamhetsbidrag grundar sig på antalet studietimmar för cirkelverksamhet, annan gruppverksamhet samt kulturarrangemang (motsvarande för SISU) under föregående år. Det totala antalet studietimmar är fortsatt lågt i förhållande till före pandemin men har ökat sedan 2021.

Studieförbundens verksamhet i Jämtlands län 2022	
Totalt antal studietimmar RF-SISU	17 874
Totalt antal studietimmar Folkbildning Mittnorrland	113 048
Totalt antal studietimmar alla studieförbund	130 922
Totalt anslag, kr	5 300 000
Kostnad per studietimme, kr ²	40,50
Anslag SISU, kr	723 577
Anslag Folkbildning Mittnorrland, kr	4 576 423

¹ Dock med mer än 70 % procent av verksamheten i en kommun, Östersund, vilket innebär att det regionala stödet minskar i storlek.

² Anslaget är avrundat

Jämställdhet, jämlikhet och barns rättigheter

Anslagsfördelningen berör indirekt kvinnor, män, flickor och pojkar samt icke-binära på lokal nivå genom att regionbidraget säkerställer att resurser finns för att utveckla lokal verksamhet. Anslagsfördelningen berör indirekt kvinnor, män, flickor och pojkar samt ickebinära på lokal nivå genom att regionbidraget säkerställer att resurser finns för att utveckla lokal verksamhet. Organisationerna försäkrar att de verkar och kommer att verka för god tillgänglighet i de lokaler som nyttjas för verksamheterna. Då FN:s konvention om barns rättigheter är svensk lag så krävs en större medvetenhet hos både regionen och organisationerna.

Miljö

Beslutet medför ingen direkt miljöpåverkan. Närheten till ett lokalt föreningsliv är positivt ur såväl ett demokrati- och tillgänglighetsperspektiv som ur ett miljöperspektiv.

Analys och sammanfattning

En enkel analys visar att studieförbunden i länet organisationsliv på olika sätt bidrar till att nå både regionens övergripande mål samt bidragsreglernas prioriterade målområden; Demokrati och delaktighet, Folkhälsa och hållbar utveckling och Det livslånga lärandet. Studieförbundens verksamheter drabbades hårt under pandemin med ett stort tapp gällande arrangemang, studietimmar och deltagare. Trots restriktioner har studieförbunden lyckats genomföra arrangemang av god kvalitet och regional spridning, många digitalt. Under 2022 har studieförbunden återupptagit sina verksamheter och deltagarna återvänder.

Folkbildningen står inför en omvälvning i och med Folkbildningsrådets nya bidragsregler som bland annat föreskriver verksamhetsåtaganden och kvalitativa värden snarare än kvalitativa. Vidare kan regeringens *kommittédirektiv om styrning och uppföljning av folkbildningen – vägval inför framtiden* (dir. 2022:75) komma att leda till ytterligare förändringar av studieförbundens villkor.

Förslag till fördelning

Förslag till fördelning enligt nedan.

Studieförbund	Anslag, kronor
Folkbildning Mittnorrland	4 576 423
RF-SISU Jämtland-Härjedalen	723 577
Totalt Studieförbund	5 300 000